

Presudom Upravnog suda naloženo ponavljanje postupka procjene utjecaja na okoliš za asfaltnu bazu

U utorak 16. veljače 2010. godine održali smo konferenciju za medije zajedno s predstavnicima građanske inicijative sa žminjštine, a o razlogu pročitajte u priopćenju:

Istarska županija je 4. veljače 2010. godine u dnevnim novinama objavila oglas o održavanju javnog uvida u Studiju utjecaja na okoliš ciljanog sadržaja - postavljanje privremenog asfaltnog postrojenja unutar postojećeg kamenoloma u Žminju. Poziv ne bi bio nimalo čudan da se ne radi o asfaltnoj bazi koja je s radom započela još 2004. godine! Ova apsurdna javna rasprava rezultat je presude Upravnog suda u korist građana žminjštine koji je slučaj prijavio.

Presuda je po sadržaju presedan za hrvatsku praksu jer sudac u

Jedina prednost ove odluke Suda je što će se moći koristiti u budućnosti u sličnim situacijama i smanjiti proizvoljne i neutemeljene odluke Komisija, koje su javnost pod različitim izgovorima često znale isključiti iz postupaka procjene utjecaja na okoliš

obrazloženju navodi da "očuvanje prirode i čovjekova okoliša spada u najviše vrednote ustavnog poretka RH", da "svatko ima pravo na zdrav život", navodi da je Hrvatska potpisnica Arhuške konvencije, "da se **zahvatima u okoliš ne smije utjecati na kakvoću življenja**" itd., te da nitko nema pravo osporiti građanima pravo na sudjelovanje u javnoj raspravi, što je Komisija u navednom postupku procjene utjecaja na okoliš učinila. Stoga je Sud naložio da se postupak ponovi i javna rasprava održi. Presuda, naravno, gubi svaki smisao jer je stigla pet godina prekasno. Asfaltna baza na 100 metara od kuća (prema posljednjim preciznijim mjerenjima) radi već šestu godinu. Ovako spora pravda ne može se smatrati pravdom. Ovaj je slučaj još jedan dokaz da hrvatski zakonodavni okvir sam po sebi, ali naročito nadzor nad njegovim poštivanjem ne garantiraju građanima obranu njihovih prava. Bez mogućnosti EFIKASNE sudske zaštite, prava koja štiti pravni poredak u Hrvatskoj nije moguće ostvariti. Jedina prednost ove odluke Suda je što će se moći koristiti u budućnosti u sličnim situacijama i smanjiti proizvoljne i neutemeljene odluke Komisija, koje su javnost pod različitim izgovorima često znale isključiti iz postupaka procjene utjecaja na

okoliš. No, ovaj je slučaj zanimljiv i zbog velikog broja drugih nepravilnosti i nezakonitosti, koje su do danas ostale bez sankcija:

Tijekom 2004. godine izrađena je Studija o utjecaju na okoliš ciljanog sadržaja za zahvat proširenja eksploatacijskog polja i postavljanje asfaltnog postrojenja unutar postojećeg kamenoloma u Žminju i proveden postupak procjene utjecaja na okoliš. Nakon prve sjednice Komisije za procjenu Studije, investitor odustaje od proširenja eksploatacijskog polja i naloženo mu je da izradi novu Studiju utjecaja na okoliš za privremenu građevinu asfaltnu bazu za izgradnju zapadnog kraka Istarskog ipsilona. Na temelju zaključaka s druge sjednice Komisije održane 30.7.2004., Ministarstvo zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva izdalo je Rješenje 30.7. 2004. godine (istog dana!), kojim se utvrđuje da je postavljanje PRIVREMENOG asfaltnog postrojenja unutar kamenoloma u Žminju prihvatljivo za okoliš (u Rješenju MZOPUG se navodi da se radi o privremenom postrojenju - asfaltnoj bazi u svrhu izgradnje zapadnog kraka poluautoceste Istarski ipsilon). Razlog zbog kojeg je postavljanje asfaltna baze ocijenjeno prihvatljivim za okoliš, unatoč činjenici da se nalazi na

vrlo maloj udaljenosti od stambenih naselja, bila je upravo njegova PRIVREMENOST, pretpostavljajući da u tako kratkom periodu neće doći do štetnih posljedica po zdravlje okolnog stanovništva ("Planirana asfaltna baza je privremeni objekt koji će biti u funkciji do završetka zapadnog kraka Istarskog ipsilona, nakon čega će biti demontirana zajedno sa svim pratećim sadržajima", stoji u zaključku Komisije).

Osim toga, kako je stajalo u obrazloženju, "s obzirom da se radi o postavljanju privremene asfaltna baze u postojećem kamenolomu, za predmetni zahvat u postupku procjene utjecaja na okoliš nije potrebno privesti javni uvid". Takvu je odluku o izuzimanju javnosti iz postupka procjene utjecaja na okoliš osporio Upravni sud RH. Na temelju tužbe građana iz Žminja, Upravni sud donio je 19. 2. 2009. presudu kojom poništava Rješenje MZOPUG i nalaže da se cijeli postupak procjene utjecaja na okoliš ponovi te da se provede javni uvid i rasprava u postupku procjene utjecaja na okoliš za asfaltnu bazu.

Unatoč tomu, asfaltna baza i dalje radi na istoj lokaciji i danas, premda je zapadni krak poluautoceste Istarski ipsilon pušten u promet u lipnju 2005. godine. Što su u tih pet godina radile nadležne državne službe da osiguraju poštivanje propisa RH i prava građana?

Dodatno kršenje propisa predstavlja i konstatacija u Rješenju MZOPUG, kojim je utvrđeno da je "predmetni zahvat u skladu s prostorno planskom dokumentacijom", što nije točno jer je prema ondašnjem prostornom planu, kao i prema današnjem Prostornom planu Općine Žminj na lokaciji asfaltna baza predviđena namjena "eksploatacijsko polje", a ne "gospodarska zona" (iz PPIŽ 2002. godina: "Unutar eksploatacijskog polja mogu se graditi građevine i postavljati prijenosne građevine i

tehnološka oprema isključivo u neposrednoj funkciji rudarske djelatnosti (vađenje i oplemenjivanje sirovine), osim ako samo polje nije PPUO/G-om predviđeno kao gospodarska zona"). Kako je bilo moguće izdati građevinsku dozvolu u suprotnosti s prostornim planom Općine? U takvim okolnostima čak ni privremena asfaltna baza nije smjela dobiti dopuštenje za izgradnju. Međutim, građevinska dozvola je izdana i to u rekordnom roku: Rješenje MZOPUG nosi datum 30.7.2004., a građevinska dozvola 12.8.2004. ! U njoj stoji da za izdavanje građevinske nije uopće bilo potrebno ishoditi lokacijsku dozvolu - jer se radi o privremenoj građevini. Međutim, nakon puštanja u promet zapadnog kraka poluautoceste Istarski ipsilon, dionica Buje-Vodnjan, Ured državne uprave u Istarskoj županiji 18. srpnja 2005. godine izdaje dopunu građevinske dozvole za dionicu Vodnjan-Pula, bez obzira što to u postupku procjene utjecaja na okoliš i Rješenjem MZOPUG to nije bilo predviđeno. Protiv dopune građevinske dozvole žalila se i Općina Žminj još 2006. godine, na što nadležni Ured državne uprave u Puli i MZOPUG nisu do danas primjereno reagirali.

U međuvremenu mještani već šestu godinu trpe buku, prašinu i smrad asfaltna baze u neposrednoj blizini svojih domova, pored uobičajenog miniranja koje je dovelo do mnogih šteta na građevinama. To su neugodnosti koje oni trpe svakodnevno, no štete po zdravlje osjetit će se vjerojatno tek dugoročno i to naročito promjenama na respiratornom traktu. Mještani su se u slučaj uključili od samog početka. Svjesni svih tih nepravilnosti i pogodovanja investitoru, pisali su primjedbe, ukazivali na nezakonitost, pisali peticije, obraćali se različitim državnim institucijama koje su trebale brinuti o poštivanju zakona RH. Ali prijave koje su pisali Inspekciji zaštite okoliša, Urbanističkoj inspe-

Zatražili smo da u ovom ponovljenom postupku članovi i članice Komisije uskrate svoju suglasnost odnosno da zahvat ne proglaše prihvatljivim za okoliš - jer on to, na 100 metara od domova, zasigurno nije. Asfaltnu bazu treba premjestiti na sigurnu udaljenost od naselja

kciji, Građevinskoj inspekciji, Gospodarskoj inspekciji i USKOK-u, ostale su bez rezultata.

U nadi da se klima u državi ipak promijenila, da se tolerancija prema korupciji i kršenju propisa smanjila, a utjecaj "kumova" oslabio, **Zelena Istra će ponoviti prijavu tog slučaja nadležnima, a od Uprave za procjenu okoliša i industrijsko onečišćenje MZOPUG zatražiti da se nakon provedene javne rasprave u ponovljenom postupku USKRATI pozitivno rješenje.** Ukoliko i članovi Komisije u postupku procjene utjecaja na okoliš budu odredili svoj posao stručno i pošteno, uskratit će suglasnost za daljnji rad asfaltna baze - jer nikakvog opravdanja više nema da se asfaltnoj bazi koja postoji već 6 godina ponovo izda suglasnost za privremeno postavljanje. Samo na taj način mogu ispraviti nepravdu i štete nanese žiteljima okolnih sela žminjštine. Članovi Komisije su: Damir Rumenjak, MZOPUG, Sonja Diković, Zavod za javno zdravstvo Istarske županije, Ljiljana Dravec, Upravni odjel za održi-

vi razvoj Istarske županije, Katarina Mišanović, MZOPUG, Vesna Trbojević, Ministarstvo regionalnog razvoja, šumarstva i vodnog gospodarstva, član, Aurelio Folo, prof., Općina Žminj, član, Anita Gulam, MZOPUG, tajnik. Treba napomenuti i da je jedini tadašnji član Komisije koji je bio protiv postavljanja asfaltne baze isključen iz današnjeg saziva, dok su svi ostali članovi ostali isti. Na temelju tih nepravilnosti koje smo regi-

strirali u vezi s ishodovanjem dozvola na rad asfaltne baze u kamenolomu Žminj u prethodnih 6 godina, ali i u samom postupku procjene utjecaja na okoliš provedenom 2004. godine, za vrijeme javne rasprave održane od 12. veljače do 5. ožujka 2010. godine **zatražili smo da u ovom ponovljenom postupku članovi i članice Komisije uskrate svoju suglasnost odnosno da zahvat ne proglase prihvatljivim za okoliš -**

jer on to, na 100 metara od domova, zasigurno nije. Asfaltnu bazu treba premjestiti na sigurnu udaljenost od naselja.

Cjeloviti tekst primjedbi na Studiju utjecaj na okoliš pročitajte ovdje:

<http://www.zelena-istra.hr/?q=hr/node/528>

Dušica Radojčić

Komunalci izigrali zakon koji jamči pravedniju naplatu odvoza

U procesu pristupanja Europskoj uniji obaveza Hrvatske je i usklađivanje svih zakonskih propisa iz područja zaštite okoliša s europskom legislativom. Slijedom toga izmijenjen je 2008. i Zakon o otpadu koji je obavezao sve JLS i komunalna poduzeća da od 1. siječnja 2010.g. napuste praksu naplate usluge odvoza otpada po m² stambenog prostora. Zakon u članku 17., stavku 2. kaže: "Grad Zagreb, grad i općina za komunalni otpad iz kućanstva kao kriterij količine iz stavka 1. ovoga članka mogu primijeniti jedinicu mase ili volumen otpada ili broj članova kućanstva."

Svrha te izmjene zakona i takvog načina naplate je uvođenje pravednijeg sustava obračuna u kojem se individualizira odgovornost za stvaranje otpada, tj. oni koji stvaraju manje otpada plaćaju manje od onih koji ga stvaraju više. Znači da bi jedna osoba koja sama živi u 50 kvadrata ubuduće plaćala manje nego četveročlana obitelj koja živi u 50 kvadrata, zato što je jasno da jedna osoba stvara manje otpada nego četiri. S druge strane, to je kao financijski instrument i poticaj za što veće recikliranje jer prema Nacionalnom planu gospodarenja otpadom, ali i prema Planu gospodarenja otpadom Istarske županije, gradovi i općine

imaju obavezu odvojeno sakupljati najmanje 23% otpada do 2015. te još više u sljedećim godinama. Procjenjuje se da danas u Istri nismo stigli još ni do 10%. No, Pula Herculanea, ali i neka druga istarska komunalna poduzeća, umjesto da se na vrijeme organiziraju i poduzmu sve da se usklade sa zakonom, izmislili su način obračuna koji smatramo pro-

Svrha te izmjene zakona i takvog načina naplate je uvođenje pravednijeg sustava obračuna u kojem se individualizira odgovornost za stvaranje otpada, tj. oni koji stvaraju manje otpada plaćaju manje od onih koji ga stvaraju više

tuzakonitim jer se i dalje temelji na m² površine. To se da iščitati iz akta pulskog gradonačelnika od 3. veljače 2010.g. koji, između ostalog, kaže "Društvo Pula Herculanea d.o.o. je izradilo prijedlog cjenika koji se temelji na kriteriju volumena. Predloženi način obračuna cijena komunalne usluge

određuje se prema zaduženom volumenu spremnika za odlaganje komunalnog otpada, a zaduženi volumen spremnika za odlaganje komunalnog otpada određuje se po m² stambene ili površine poslovnog prostora, time da za 1 m² zaduženi volumen spremnika iznosi 1,84 litre." Drugim riječima volumen se određuje po m² (?!), tj. sve je ostalo isto osim što je m² promijenio ime u "volumen", ili bolje rečeno - virtualni volumen! No, dobro smo još i prošli jer su komunalci mogli na primjer izmisliti da odvoz otpada naplaćuju prema:

UMNOŠKU prosjeka visine članova domaćinstva x površina stana

Volumen = površina x visina

I sve je prema zakonu.

Ili: Mama+tata+prvo dijete+drugo dijete+baba+dida (u cm)/6 X kvadratura stana.

Umjesto pravog mjerenja visine mogla bi se uzeti u obzir i prosječna visina građana/ki RH x kvadratura stana i eto volumena. Šalu na stranu, u isto vrijeme dobar primjer uspješnog prilagođavanja zakonu je Grad Pazin koji je uveo obračun po broju članova kućanstva. Pripremili su se na vrijeme, organizirali i uveli pravedniji su-

stav.

Izgleda da i dalje većina komunalaca nedovoljno ozbiljno shvaća zakonske obaveze, ali ni

temeljni smisao tih propisa koji dugoročno trebaju osigurati pravedniju naplatu, veću reciklažu i bolju kvalitetu života. Zelena Istra će o nepoštivanju zakona

obavijestiti nadležne institucije.

Milena Radošević

Obavijest o početku realizacije projekta "Provedba Aarhuške konvencije u zemljama Jadrana"

Glavna aktivnost u projektu je provođenje specijaliziranog edukacijskog programa za suce, odvjetnike i novinare iz Hrvatske, Bosne i Hercegovine i Crne Gore.

Projekt „Provedba Aarhuške konvencije u zemljama Jadrana“ započeo je 1.1.2010. i trajat će 20 mjeseci, a njegova vrijednost je 375.000 eura, od čega će Europska unija sufinancirati 80%, odnosno 300.000 eura. Nositelj projekta je GONG, a partneri na projektu su Zelena Istra (Pula, Hrvatska), Mreža za afirmaciju nevladinog sektora MANS (Podgorica, Crna Gora), Centar za menadžment, razvoj i planiranje (Doboj, Bosna i Hercegovina), Adriatic GreeNet (Udine, Italija) i European Environmental Bureau (Brussels, Belgija).

Cilj projekta je unaprjeđenje standarda primjene najslabijeg stupa Aarhuške konvencije – pristupa pravosuđu u pitanjima okoliša, ali i pristupa informacijama i sudjelovanja javnosti u donošenju odluka u pitanjima zaštite okoliša u Hrvatskoj, Bosni i Hercegovini i Crnoj Gori. Projektom se jača uloga organizacija civilnog društva kroz razvijanje partnerstva i umrežavanje organizacija koje se bave zaštitom okoliša i organizacija koje se bave demokratizacijom i transparentnošću, s ciljem kvalitetnijeg nadzora provedbe obaveza koje proizlaze iz Aarhuške konvencije u zemljama Jadrana.

Glavna aktivnost u projektu je provođenje specijaliziranog edukacijskog programa za suce, odvjetnike i novinare iz Hrvatske, Bosne i Hercegovine i Crne Gore. Programom će se kroz dva seminara obraditi sva tri stupa Aarhuške konvencije, primjeri slučajeva veza-

nih uz Aarhušku konvenciju te praksa Europskog suda pravde i Europskog suda za ljudska prava, a kroz treći seminar održat će se simulacija suđenja pred jednim od međunarodnih sudbenih tijela. Izlaganja i slučajevi obrađeni programom bit će objavljeni u publikaciji namijenjenoj zainteresiranoj javnosti, posebice u pravosudnim tijelima, akademskoj zajednici, organizacijama civilnog društva i šire. Bit će objavljen i priručnik za medije.

Kvalitetnije povezivanje organizacija civilnog društva koje se bave ovom problematikom u Jadranskoj regiji, njihova međusobna pomoć i suradnja, bit će olakšani razvojem web strana i postojeće mreže AdriaticGreeNet. Rezultati programa bit će predstavljani na međunarodnoj konferenciji o provedbi Aarhuške konvencije u zemljama Jadrana.

Cilj ovog natječaja u okviru programa IPA 2008 – "Podrška civilnom društvu u partnerskim aktivnostima na području okoliša, energetske učinkovitosti, zdravlja i sigurnosti na radu" je jačanje uloge organizacija civilnoga društva i razvoj održivih partnerstava i mreža između organizacija civilnoga društva, biznisa, sindikata i drugih socijalnih partnera i profesionalnih organizacija sa Zapadnog Balkana i iz Turske te njihovih kolega iz Europske unije. Svrha natječaja je promocija transfera znanja i iskustva, jačanje civilnoga društva i participativne demokracije i poticanje prijateljskog okruženja

spram civilnoga društva. Na natječaj su se mogle prijaviti organizacije iz zemalja Zapadnog Balkana, Turske i Europske unije, a od 13 projekata koji su dobili potporu Europske unije, 3 su iz Hrvatske. Od oko 3,200.000 eura, hrvatske udruge povukle su 25% sredstava (gotovo 800.000 eura) za projekte vrijedne gotovo milijun eura. Riječ je o projektima „Provedba Aarhuške konvencije u zemljama Jadrana“ GONG-a, "Mreža za zdravlje i sigurnost na radu" Udruge za pomoć i edukaciju

žrtava mobinga i "Umrežavanje i jačanje kapaciteta udruga za zaštitu okoliša s ciljem povećanja energetske efikasnosti i većeg korištenja obnovljivih izvora energije na Zapadnom Balkanu" Zelene akcije. U implementaciji projekata sudjeluju i organizacije iz Crne Gore, Srbije, Bosne i Hercegovine, Makedonije, Italije, Austrije, Belgije i Danske.

Projekt financira EU.

Projekt provode: GONG (Zagreb, Hrvatska), Zelena Istra (Pula, Hrvatska), Mreža za afirmaciju nevladinog sektora MANS (Podgorica, Crna Gora), Centar za menadžment, razvoj i planiranje (Doboj, Bosna i Hercegovina), AdriaticGreeNet (Udine, Italija), European Environmental Bureau (Brussels, Belgija)

Dušica Radojčić

U mjesecu veljači primili smo 22 poziva građana na Zeleni telefon. Od toga: gradnja 1, otpad 3, razno 6, zelenilo 7, zračenje 4, životinje 1.

Građevinske tvrtke ilegalno odlažu otpad na privatnoj parceli u Šišanu

Primili smo dojavu građana koji su slijedili kamion koji je iskrcao velike količine građevinskog otpada na jednu privatnu parcelu u Šišanu. Na parceli se otprije nalazi veliko odlagalište građevinskog

otpada i evidentno je da ga građevinske tvrtke uobičajeno koriste. Prijavu i broj registarskih tablica prosljedili smo komunalnom redarstvu općine Ližnjan. Izlaskom na teren utvrdili su da se zaista radi o nelegalnom odlaganju raznih vrsta materijala od iskopa i građevinskog materijala i to u većim količinama. Nakon toga su pratili situaciju i zabilježili više od 7 kamiona raznih građevinskih tvrtki iz Zagreba, Šišana i Medulina! Prijavu su i fotografije prosljedili su Inspekciji zaštite okoliša koja bi trebala poduzeti sve potrebne mjere kako bi kaznila počinitelje i spriječila daljnju de-

vastaciju okoliša. Prema članku 35. Zakona o otpadu zabranjuje se ostavljanje, istovar i/ili odlaganje otpada na mjestima koja za to nisu određena u skladu s ovim Zakonom, a kazne za nepoštivanje ove odredbe Zakona su od 300.000 do 700.000 kn (čl. 84, stavak 7).

Ovo nije izdvojen slučaj jer takvih divljih odlagališta građevinskog otpada ima puno i moguće je da neke privatne osobe zarađuju tako što dopuštaju odlaganje građevinskog otpada na svojoj parceli.

Irena Burba

Mještani Puntere oštro protiv postavljanja bazne stanice

Mještani sela Puntere nisu suglasni sa postavljanjem bazne stanice Vip-net mreže u svom mjestu, smatrajući neprikladnom lokaciju na svega 100 m do prvih građevinskih čestica. Ne žele baznu stanicu visoku 45 m i tako veliki izvor zračenja u blizini svojih kuća. Ogorčeni su što ni njih pa čak ni Općinu Barban nitko nije ni pi-

tao za mišljenje, kao da Općina nije stranka u postupku te kao da u Punteri ne žive ljudi koji mogu odlučivati o sudbini prostora u kojem žive. Oštrom protestu mještana Puntere pridružila se i Općina te je Upravnom odjelu za prostorno uređenje i gradnju uputila dopis u kojem se protivi izdavanju lokacijske dozvole. **Općina je najavila i da neće izdati posebne uvjete građenja te neće izdati uvjete priključenja građevne čestice na prometnu površinu, komunalnu i drugu infrastrukturu.** Zelena Istra je pokušala inicirati sastanak na kojem bi se našle sve strane: VIP-net, Općina Barban i predstavnik MO Puntera. No, niti jedna strana nije bila previše zainteresirana za komunikaciju. Stav VIP-neta je da oni nemaju zakonsku

obavezu obavijestiti građane i jedinice lokalne uprave i samouprave već samo nadležni Upravni odjel za prostorno uređenje i gradnju. Općina smatra da su se oni službeno očitovali UO za prostorno uređenje i gradnju te da sada nemaju potrebu razgovarati s predstavnicima VIP-neta. **Mještani su u međuvremenu postavili dnevnu i noćnu stražu te kažu da će spriječiti bilo kakve daljnje radove, pa makar traktorima i vilama.** Još jedan dokaz da ignoriranje javnosti uvijek na kraju rezultira sukobom, skupim odgodama ili, nadamo se, odustajanjem od projekta. To bi svim investitorima trebalo biti sasvim jasno.

Irena Burba

Rad Zelenog telefona u 2010. podupiru
Zaklada za poticanje partnerstva i razvoja civilnog društva, Općine Medulin, Ližnjan i Marčana, te
Grad Rovinj.

Impressum:

Udruga Zelena Istra, Gajeva 3, Pula

tel./fax. 052/ 506 065; website: www.zelena-istra.hr

e-mail: udruga-zelena-istra@pu.t-com.hr

Digitalnu verziju mjesečnika ZInfo dostavljamo svim članovima i članicama Zelene Istre i svim jedinicama lokalne uprave u Istarskoj županiji, a tiskanu verziju dostavljamo poštom članovima i članicama udruge koji nemaju pristup internetu. Tiskanu verziju možete pronaći početkom svakog mjeseca u pulskoj Gradskoj knjižnici i čitaonici i Čitaonici kluba umirovljenika. Arhivu Zinfo-a od 2006. godine pohranjujemo na internetskim stranicama udruge <http://www.zelena-istra.hr/zinfo/>. Ukoliko želite da i vama dostavljamo mjesečnik putem e-maila, javite nam na telefon 052/506 065 ili se prijavite direktno na našim internet stranicama.